han ej heller i sitt nya fädernesland hålla sina fingrar i styr. En natt stal han från en farmer en häst, blef ertappad så godt som på bar gerning och hängdes efter en kort process i ett af de högsta träden invid sjelfva landsvägen.

Men med Peter Qvist och hans stolta humör var det nu slut. Han intog sin gamla plats under orgelläktaren och blef folkskygg. Så såg man honom ofta under de kalla vinternätterna vanka fram och tillbaka utanför sin stuga, skrikande och svärjande. Han blef en skräck för barnen och äfven äldre personer fruktade honom. Kom någon gång en vandrare och begärde herberge hos honom, kunde det hända att denne i stället fick smaka spannremmen, och kunde tacka sin gud om han kom undan utan att få hjernan krossad af lästknippan eller ögonen utstungna af sylen. Slutligen blef han så våldsam, att han måste föras till ett hospital.

Så förflöt en tid, under hvilken Peter Qvists stuga stod tom, och de af dam öfverdragna lästerna hängde orörda på sin spik. I hvarje hus i byn talade man om intet annat, än om Peters olycka. "Det var af högmod som han blef olycklig," sade den ene. "Nej", svarade den andre, "det var förlusten af arfvet, som bragte honom på fall." Hvar och en hade sin olika uppfattning af saken, och kifvades sins emellan.

Den enda, som icke lade sig i grälet, var Gertrud. Hon var en god flicka, som tyckte, att det var synd om Peter ju mer han blef utsatt för onda tungor. Gertrud hade alltid värderat mäster Qvist, och, ehuru fadren hade sina egna tankar derom, allt som oftast låtit påskina, att hon ej skulle ha något emot att blifva Peters hustru.

— Du är tokig, du, — plägade nämdemannen ibland säga. — Hva' ska du med en, som sitter på dårhuset!

— Han kommer nog ut derifrån, far, — ljöd alltid Gertruds svar så förtroendefullt. — Peter är en bra karl; det är endast olyckan, som gjort honom till hvad han nu är.

— Ja, skyll på den, — svarade nämdemannen vresigt, — men så länge jag lefver får du inte Peter Qvist till man.

— Vi få väl se, — löd Gertruds svar. — Jag har tid att vänta hur länge som helst.

Emellertid satt Peter qvar på dårhuset. Till en början hade han varit vild och obändig, skrikit efter sina tusen riksdaler och mången gång öfverfallit vaktaren, emedan han fått för sig, att det var denne, som röfvat ifrån honom penningarne. Men slutligen lugnade han sig; hans forna våldsamhet efterföljdes af en ytterlig slapphet; han brydde sig snart sagdt om ingenting; fånigt stirrande ut genom det lilla fönstret i sin cell, kunde han timtals sitta stilla på en punkt och mumla otydliga meningar för sig sjelf.

Genom samtal med läkaren och hospitalspresten förbättrades småningom Peters tillstånd, ty det var med honom som med nästan alla våldsamma vansinniga, att det gick snart öfver. En dag öfverraskades läkaren vid sin rond af denna Peter Qvists fullkomligt rediga tilltal:

— Herr doktor, jag vet att jag varit tokig, och det endast derför att jag blef bestulen på ett tusen kronor. Jag har nu mitt fulla förstånd igen och vill komma ut, för att börja arbeta på nytt.

Läkaren stirrade på mäster Peter, i den tanken att han blifvit ännu tokigare, men Peter gjorde tvärt slag i saken, då han fortfor:

— Jag känner mig frisk nu och, hvad mera är, jag vill komma tillbaka till mitt arbete. Jag har ju egen stuga och eget lager, och som jag är den ende skomakaren i byn, så tror jag inte, att de der hemma så lätt kunna undvara mig. Låt mig derför komma ifrån det här fängelset, ty om jag skall bli qvar här längre, så blir jag tokig på nytt.

Följden af detta tal blef den, att läkaren närmare undersökte Peters tillstånd, och som han fann det tillfredsställande, sattes byskomakaren på fri fot.

Åter var det en söndag, men nu på vintern. Kölden som var ganska bister framkallade de vackraste kristaller på den knarrande snön, och de ypperligaste istappar i bondgubbarnes skägg. Hvar och en tog sig en "åkarbrasa" genom att

häftigt slå armarne i kors öfver bröstet. På kyrkvallen var icke desto mindre en ansenlig folkhop församlad, ty det hade försports, att Peter Qvist, som kommit hem på fredagsqvällen, ämnade sig till kyrkan på söndagen. Ehuru hvar och en frös ganska mycket, ville dock ingen försumma tillfället att se den forne "galningen" uppträda. Det blef dem också snart förunnadt.

Undrar om han skall gå fram till prestgårdsbänken i dag — sade hälftenbrukaren, som var med på kyrkbacken.

— Ja, inte sätter han sig väl under läktaren såsom förut, — inföll smeden, under det skadeglädjen lyste i hans blickar, — Jag tycker att en plats i vapenhuset vore god nog åt honom.

— Ja, nog tycker du det alltid, — ljöd en röst i smedens öron, — men du är en dumsnut, och hvad en sådan tycker, behöfver man inte bry sig om.

Smeden vände sig hastigt om och gaf Anders en blick, som sade så mycket som: om jag hade dig mellan släggan och städet, skulle du vara lagom storordig.

Men nämdemannens Anders, som var en käck och bra pojke med hjertat på rätta stället, fortfor, utan att bry sig om smedens ilskna blickar:

— Skam åt den, som talar illa om en person, som blifvit nedslagen af olyckan! Visst är du tät, Niklas smed, men vet du att vår herre kan hitta dig också, om han vill, så inte är det värdt, att du morskar dig i förtid.

Under dessa utbyten af tankar hade Peter Qvist hunnit fram till kyrkbacken. Utan den ringaste förlägenhet såg han sig omkring, och ehuru hvar och en nyfiket betraktade honom, nedslog han ändå icke sina blickar, ty i hans inre hade det goda beslutet rotfästat sig, att med alla krafter börja på nytt. Då han varseblef Anders, gick han fram till honom och sade, i det vemodet stod att läsa i hans anlete:

— Det var mig ett dyrt nyårskalas, det der; men af skadan blir man vis, om icke rik!

(Ur okänd källa.)

Hernösand 1877.
Hernösands Boktryckeri-Aktiebolag.